

Izvedbeni plan nastave (*syllabus*¹)

Sastavnica	Odjel za klasičnu filologiju					akad. god.	2023./2024.
Naziv kolegija	Medicina u staroj Grčkoj i Rimu					ECTS	3
Naziv studija	Grčki jezik i književnost						
Razina studija	☒ prijediplomski		☐ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski
Godina studija	☒ 1.		☒ 2.		☒ 3.		☐ 4. ☐ 5.
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni		☒ I.		☐ II.		☒ III. ☐ IV. ☒ V. ☐ VI.
Status kolegija	☐ obvezni kolegij		☒ izborni kolegij		☒ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije ☐ DA ☒ NE
Opterećenje	15	P	0	S	0	V	Mrežne stranice kolegija ☒ DA ☐ NE
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Prema sveučilišnom rasporedu .				Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		hrvatski
Početak nastave	3. 10. 2023.				Završetak nastave		26. 1. 2024.
Preduvjeti za upis	Nema. Nije potrebno predznanje iz klasičnih jezika.						
Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Teuta Serreqi Jurić						
E-mail	tserreqi@unizd.hr				Konzultacije	srijedom 10-11.30 h	
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☒ radionice		☐ vježbe		☐ obrazovanje na daljinu ☒ terenska nastava
	☒ samostalni zadaci		☐ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☐ mentorski rad ☒ diskusija
Ishodi učenja kolegija	<ul style="list-style-type: none"> objasniti etape razvoja medicinske znanosti u antici od grčke medicine prije Hipokrata sve do kasne antike; identificirati istaknute ličnosti koje su unaprijedile medicinska znanja u antičkoj Grčkoj i Rimu i opisati njihova postignuća; navesti antičke medicinske škole grčkog i rimskog kulturnog područja, njihove predstavnike i obilježja njihovih učenja; nabrojati antička medicinska djela, nemedicinske traktate s medicinskim sadržajem i djela rimskih enciklopedista u kojima se iznose značajne spoznaje iz područja medicinske znanosti; opisati rimski sustav javnog zdravstva te povezati stečeno teorijsko znanje sa spoznajama stečenim na terenu (arheološkom nalazištu <i>Aquae Iasae</i>); samostalno pripremiti antička ljekovita jela i pripravke te jela koja su se žrtvovala bogovima za zaštitu zdravlja; kritički interpretirati, prepoznati i objasniti elemente antičkih medicinskih spoznaja i dostignuća u suvremenoj medicini.						
Ishodi učenja na razini programa	<ul style="list-style-type: none"> kritički prosuđivati o pojedinim književnim pojavnostima u grčkoj književnosti u odnosu na društveno-povijesni kontekst (PG5); identificirati utjecaje različitih kultura implementiranih u grčku kulturu te vrednovati utjecaje antičke civilizacije na						

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

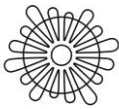
	europsku kulturu (PG8); <ul style="list-style-type: none"> • kritički pristupati izvorima, interpretirati ih i koliko je moguće rekonstruirati (PG11); • identificirati i komentirati kulturne, društvene i povijesne procese u antičkoj Grčkoj (PG15); • kritički procijeniti i pravilno koristiti znanstvenu i stručnu literaturu te primijeniti pravila akademskog pisanja pri oblikovanju stručnog i znanstvenog rada (PG16).				
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☐ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☒ istraživanje
	☒ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☐ izlaganje	☐ projekt	☐ seminar
	☒ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☐ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	Studenti moraju redovno pohađati nastavu (minimalno 75%) kako bi mogli pristupiti pismenom ispitu. Studenti koji polože kolokvij na kraju semestra ne moraju pristupiti završnom pismenom ispitu.				
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☒ ispitni rok u travnju	☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova	31. 1. i 14. 2. 2024., 11-12 h		17. 4. 2024., 10-11 h	4. 9. 2024., 10-11 h	
Opis kolegija	<p>Teorijska je komponenta predmeta usmjerena na ilustraciju povijesti razvoja medicinske znanosti u antičkoj Grčkoj i Rimu, čija su dostignuća utkana u suvremenu medicinu. Na temelju podataka iz znanstveno-stručne literature prikazuju se etape razvoja medicine u antici s naglaskom na najistaknutije ličnosti i najveća dostignuća specifična za određeno razdoblje: grčka medicina prije Hipokrata i Asklepijev kult, Hipokrat kao utemeljitelj znanstvene medicine i terminologije, grčka medicina nakon Hipokrata i aleksandrijska škola, medicina kod Etruščana, začetci rimske medicine, rimska medicina u doba kraljeva i republike te u carskom razdoblju, rimske medicinske teorijske škole, enciklopedisti (Aulo Kornelije Celso, Plinije Stariji, itd.), farmakologija i Pedanije Dioskorid, Galen iz Pergama, uloga Rimljana u razvoju sustava javnog zdravstva i vojne medicine, medicina u kasnoj antici.</p> <p>U praktičnom dijelu predmeta studenti sudjeluju u radionicama na kojima se pripremaju antička ljekovita jela i pripravci te jela koja su se žrtvovala bogovima za zaštitu zdravlja. U sklopu predmeta također je predviđen posjet Arheološkom muzeju u Zadru i Muzeju antičkog stakla s naglaskom na razgledavanje zbirke medicinskog pribora i posuđa te odlazak na jednodnevnu terensku nastavu u arheološko nalazište <i>Aquae Iasae</i> (Varaždinske Toplice), najpoznatiji antički lječilišni kompleks na hrvatskom tlu, uz posjet Zavičajnom muzeju Varaždinske Toplice.</p> <p>Kolegij je namijenjen studentima grčkog jezika i književnosti, latinskog jezika i rimske književnosti te studentima ostalih odjela Sveučilišta.</p>				
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje studenata s ciljevima predmeta i studentskim obavezama. Grčka medicina do Hipokrata. Medicina kod Homera. Asklepijev kult. 2. Početci znanstvene medicine i filozofske škole. Hipokrat – „otac medicine“. <i>Corpus Hippocraticum</i>. 3. Hipokratova zakletva. Hipokratska medicina. 4. Radionica: Hipokratova ljekovita juha. 5. Grčka medicina nakon Hipokrata. Aleksandrijska škola. 6. Medicina kod Etruščana. Začetci rimske medicine. Medicinska mitologija. 7. Posjet Arheološkom muzeju u Zadru i razgledavanje stalnog postava antičke zbirke. 8. Radionica: jelo koje se prinosilo rimskoj božici <i>Carni</i> za zaštitu zdravlja. 9. Rimska medicina u doba kraljeva i republike. Rimska medicina u carskom razdoblju. Medicinska djela rimskih autora. Rimske medicinske teorijske škole (metodička škola, pneumatska škola, eklektička škola). 10. Enciklopedisti (Aulo Kornelije Celso, Plinije Stariji). Pedanije Dioskorid i				

	<p>farmakologija.</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Galen. Galenov opus. Galenska medicina. 12. Posjet Muzeju antičkog stakla i razgledavanje zbirke antičkog medicinskog i farmakološkog posuđa. 13. Javno zdravstvo u Rimu. Status liječnika. Razvoj vojne medicine. Valetudinariji. Medicina u kasnoj antici. 14. Terenska nastava: posjet arheološkom lokalitetu <i>Aquae Iasae</i> (Varaždinske Toplice) i Zavičajnom muzeju Varaždinske Toplice . 15. Kolokvij.
Obvezna literatura	<p>Napomena: Predmetno će gradivo studentima biti dostupno u obliku powerpoint prezentacija i skripte. Predavanja se temelje na podacima iz dolje navedene literature.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Castiglioni, Arturo. <i>A History of Medicine</i>. New York: Alfred A. Knopf, 1947. 2. González-Crussi Frank. <i>Medicina – kratka povijest</i>. Zagreb: Alfa d.d., 2010. 3. Glesinger, Lavoslav. <i>Medicina kroz vjekove</i>. Zagreb: Zora, 1954. 4. Glesinger, Lavoslav. <i>Povijest medicine</i>. Zagreb: Školska knjiga, 1978. 5. Habek, Dubravko. <i>Povijest medicine uz razvoj primaljstva, porođništva i ginekologije</i>. Zagreb: Medicinska naklada, 2015. 6. Jouanna, Jacques. <i>Greek Medicine from Hippocrates to Galen</i>. Leiden-Boston: Brill, 2012. 7. Kelly, Kate. <i>The History of Medicine. Early civilizations: prehistoric times to 500 C. E.</i> New York: Facts on File, 2009. 8. Magner, Lois N. <i>A History of Medicine</i>. New York: Taylor&Francis, 2005. 9. Nutton, Vivian. <i>Ancient medicine</i>. New York: Routledge, 2004. 10. Stanojević, Vladimir. <i>Istorija medicine</i>. Beograd-Zagreb: Medicinska knjiga, 1962. 11. Škrobonja, Ante; Muzur, Amir; Rotschild, Vlasta. <i>Povijest medicine za praktičare</i>. Rijeka: Adamić, 2003.
Dodatna literatura	<p>Napomena: Dopunska će literatura biti dostupna zainteresiranim studentima (predmetna nastavnica posjeduje navedene naslove u pdf-u).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baker, Patricia A. <i>The Archaeology of Medicine in the Greco-Roman World</i>. Cambridge: University Press, 2013. 2. Bliquez, Lawrence J. <i>The Tools of Asclepius: Surgical Instruments in Greek and Roman Times</i>. Leiden-Boston: Brill, 2014. 3. Bošnjak, Branko. <i>Grčka filozofija: od prvih početaka do Aristotela</i>. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1982. 4. Cekić, Đorđe. "Istorija medicine: Hipokrat". <i>Apollinem medicum et Aesculapium</i> 1 (2002)., 1: 1-6. 5. Conner, Annastasia. "Galen's Analogy: Animal Experimentation and Anatomy in the Second Century C.E". <i>Anthós</i> 8 (2017), 118-145. 6. Cybulska, Magdalena; Jeśman, Czesław; Młudzik, Agnieszka; Kula, Agnieszka. "On Roman military doctors and their medical instruments". <i>Military Pharmacy and Medicine</i> 2 (2012), 1-8. 7. Drizis, Theodore J. "Medical ethics in a writing of Galen". <i>Acta medico-historica Adriatica</i> 6 (2008), 2: 333-336. 8. Eckart, Wolfgang U. <i>Geschichte, Theorie und Ethik der Medizin</i>. Berlin: Springer, 2017. 9. Gabriel, Richard A. <i>Man and Wound in the Ancient World: a History of Military Medicine from Sumer to the Fall of Constantinople</i>. Washington: Potomac Books, 2011. 10. Gregl, Zoran. "Rimski medicinski instrumenti iz Hrvatske I". <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> 15 (1982), 1: 175-210. 11. Gregl, Zoran. "Rimski medicinski instrumenti II". <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> 16-17 (1983), 1: 175-182. 12. Horstmanshoff, Manfred. <i>Hippocrates and Medical Education</i>. Leiden-Boston: Brill, 2010. 13. Hudoletnjak Grgić, Maja. "Empirizam u helenističkoj medicini – generalizacija bez etiologija". <i>Prolegomena: Časopis za filozofiju</i> 5 (2006), 1: 5-28.

	<p>14. Janick, Jules; Stolarczyk, John. "Ancient Greek Illustrated Dioscoridean Herbals: Origins and Impact of the <i>Juliana Anicia Codex</i> and the <i>Codex Neopolitanus</i>". <i>Notulae Botanicae Horti Agrobotanici Cluj-Napoca</i> 40 (2012), 1: 9-17.</p> <p>15. Kotarac, Dijana. "Higija – božica zdravlja". <i>Nova akropola</i> 66 (2011), 35-39.</p> <p>16. Longrigg, James. <i>Greek Rational Medicine: Philosophy and Medicine from Alcmaeon to the Alexandrians</i>. London-New York: Routledge, 1993.</p> <p>17. Mesihović, Salmedin. <i>ORBIS ROMANVS (udžbenik za historiju klasične rimske civilizacije)</i>. Sarajevo, 2015.</p> <p>18. Oberhelman, Steven M. <i>Dreams, Healing and Medicine in Greece from Antiquity to the Present</i>. Burlington: Ashgate, 2013.</p> <p>19. Penn, R. G. "Medical Services of the Roman Army". <i>Journal of the Royal Army Medical Corps</i> 110 (1964), 253-258.</p> <p>20. Prioreschi, Plinio. <i>A History of Medicine vol III. Roman medicine</i>. Omaha: Horatius Press, 1998.</p> <p>21. Retief, F. P.; Cilliers, L. "The Evolution of Hospitals from Antiquity to the Renaissance". <i>Acta Theologica Supplementum</i> 7 26 (2006), 2: 213-232.</p> <p>22. Sarton, George. <i>Galen of Pergamon</i>. Lawrence, Kansas: University of Kansas Press, 1954.</p> <p>23. Tomašević, Snježana. "Asklepijeva svetišta u Epidauru". <i>Nova Akropola</i> 53 (2007), 24-30.</p> <p>24. Wokaunn, Mario; Manenica, Hrvoje. "Medicina starog Rima: U povodu izložbe rimskih medicinskih instrumenata u Arheološkome muzeju Narona u Metkoviću". <i>Medicus</i> 19 (2010), 2: 241-249.</p> <p>25. Žuškin, E.; Pucerin Cvetković, J.; Kanceljak Macan, B.; Vitale, K.; Janev Holcer, N.; Čivljak, M. "Umijeće liječenja: povijesni prikaz". <i>Socijalna psihijatrija</i> 41 (2013), 156-163.</p>					
Mrežni izvori	---					
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☒ završni pismeni ispit		☐ završni usmeni ispit		☐ pismeni i usmeni završni ispit	
	☐ samo kolokvij/zadaće	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	80% završni pismeni ispit, 10% pohađanje nastave, 10% priprema za predavanja i aktivnost na nastavi.					
Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	0-49	% nedovoljan (1)				
	50-62	% dovoljan (2)				
	63-75	% dobar (3)				
	76-89	% vrlo dobar (4)				
	90-100	% izvrstan (5)				
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☒ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo					
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica</p>					

	<p>čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]</p> <p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijekom dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima/cama potrebni AAI računi. <i>/izbrisati po potrebi/</i></p>
--	--